

N:o 242.

af Herr **A. W. Uhr:** Om upphäfvande af de påföljder, som Kyrkolagen stadgar för uraktlåtenhet att begagna dop eller nattvard.

Genom ett föregående riksdags-beslut, af Kongl. Maj:t utfärdadt den 16 November 1863, har 2 § af 11 Kap. Kyrkolagen upphört att vara gällande, och derigenom tvånget, att inom "år och dag" hafva begått nattvarden, blifvit borttaget.

Men om fordran af årliga nattvardsgångar, såsom vilkor för åtnjutande af nästan hvilken borgerlig rättighet som helst, var ett samvetstväng, hvilket gaf anledning till de gröfsta missbruk och lände till religionsförakt, så är förhållandet alldeles detsamma med fordran, att nattvarden *någon gång* skall hafva begåtts, för att erhålla vissa borgerliga förmåner. Om någon handling måste vara ett den fria kärlekens uttryck, så är det väl nattvarden. Att intet rum lemnas för kärlekens frihet, då hotelse med förlust af de enklaste medborgerliga rättigheter tillåtes att inverka såsom bevekelsegrund — borde vara sjelfklart. Af de enklaste begrepp om religionens natur följer ju, att en handling af gudsyrdkan, påtvungen en person, utan hans samtycke, eller till och med blott utan en utvecklad sjelfständig öfvertygelse, ej kan ega något värde; utan tvärtom måste försämra, försvaga och förlöa den persons karakter, som blir så tvingad.

Ett fall, hvori nattvardstvånget på sista tiden visat sig vara tryckande, är i fråga om äktenskaps ingående. Nu gällande Kyrkolag stadgar i 15 Kap. 11 § — "och skall ingen trolofvas, som icke kan Lutheri catechismum, och hafver begått Herrans nattvard". Flera unga personer finnas för närvarande i olika delar af Riket, hvilka, ehuru i öfrigt uppfyllande de statsborgerliga vilkor i anseende till ålder m. m., som med skäl fordras, icke kunna erhålla lysning till äktenskap, emedan de till följd af sin öfvertygelse ej kunna förmås till den i ofvannämnda § fordrade nattvardsgång. Så vida ej detta lagrum ändras, se de sig nödsakade att gå i landsflykt, såsom andra i dylik ställning redan måst göra.

Dylika tvångsstadganden i afseende på döpelsen qvarstå ock samt tillämpas. Kyrkolagen stadgar i 3 Kap. 2 §. — "Alle fullkomligen till verlden födde och lefvande barn, skola af theras föräldrar . . . til then helige döpelsen befordras. Försummar någon thet af vårdslöshet, så skall thensamme antingen med kyrckoplikt af Consistorio beläggas, eller i thess ställe, gifva något ansenligt till kyrckan och the fattige". Derjemte finnas tvänne Kongliga Bref af den 7 Juni 1733 samt den 24 Januari 1740, hvori föreskrives, att "om någon i godo icke kan förmås, att låta dess barn komma till den heliga döpelsen, skall detsamma hos honom af beskedlige executions-betjente uttagas, och sedan af presterskapet uti kyrckan döpas". Dessa Kongl. Bref äro visserligen endast förklaringar af lagen, afgifna i enskilda fall, men tillämpas icke desto mindre af högre och lägre Domstolar såsom lagar. Många familjer hafva på sednast åren lidit sådant våld. Kyrkolagens bud om "något ansenligt", som skall utgifvas af den, hvilken blir föremål för dess stränghet i nämnda fall, efterkommes stundom bokstaffigen. Så hände det en fattig Wermländing, som genom arbete utsocknes samlat en liten summa för vintern, att han vid hemkomsten blef beröfvad hela sin med svett och möda förtjenta sparpenning såsom böter, för det han vägrat att låta döpa sitt barn.

Genom antagande af den nya Strafflagen har den år 1855 stiftade, så kallade sakramentallagen blifvit upphäfd. Då religionsförföljelse sålunda i lagstiftningsväg i ett beslägtadt fall börjat erkännas såsom oriktig; är det ej mer än en fortgång på samma bana att upphäfvå alla de lagrum, genom hvilka lockelser af borgerliga förmåner eller hotelser af borgerliga straff göras till bevekelsegrunder för sakramenternas bruk.

Jag får derföre värdsamt föreslå, att ofvan vidrörda och andra i sammanhang dermed stående lagrum måtte så ändras, att underlåtenhet att begagna dop eller nattvard ej må medföra förlust eller hinder i verldsligt afseende.

A. W. Uhr.